

Franz Kafka - Preobražaj

Bleška o piscu:

Kafka, Franz (Prag, 3. 7. 1883 - Beč 3. 6. 1924), austrijski književnik. Poreklom iz imućne porodice praškog Jevreja. Radi lečenja putovao u Nemačku, Italiju, Francusku, Švajcarsku. Umro od tuberkuloze grla. Kafka je odredio da se njegova književna ostavština nakon smrti spali, ali ju je njegov prijatelj M. Brod ipak objavio.

Neprestano pod pritiskom i u teskobi, poslušan sin autorativnog oca, bolesnik i osamljenik, Kafka već u svojim prvcima otkriva motive i ideje koje će ga mučiti celoga života. Neki se početnički fragmenti ili prvobitne pripovesti javljaju kasnije kao delovi romana ili kao nove, prerađene celine pokazujući tematski i misaoni kontinuitet. Kafka obogaćuje ekspresionizam svojevrsnom zagonetnom simbolikom i aforističkim izrazom. Kafkin svet nije više onaj klasičnog realističkog romana; likovi su podvrgnuti metodi redukcije sve dok od njih ne ostane golo bezumlje. Njegov čovek je usamljen i uplašen, deo mehanizma čiji mu je sastav nepoznat, a cilj nedohvatljiv. Kafkin pesimizam, koji prelazi u potpunu nemoć pred višim silama i u nihilizam, često prati crni humor, s elementima makabra i dvostruke perspektive. Osnova njegovog stila je jasan, aforističan izraz, doterane realističke pojedinosti i elementi vizija i fantastika. U krajnoj crti njegova metaforička proza ostavlja utisak složene alegorije, za koju nema određenog racionalnog ključa, i svet koji ona sadržava gubi se u beskonačnoj perspektivi alogičnosti, pa se autorove parabole otkrivaju kao zagonetka bez konačne odgonetke.

Odnosi među likovima:

Otac: Odnos oca prema svom sinu Gregoru je grub, on njega mrzi i ne smatra ga sinom. Takav odnos proizlazi iz Kafkina odnosa prema svom ocu. Otac Gregora tuče i ne pušta ga da uopšte izađe iz kuće, ne pušta ga čak ni iz sobe. Tako je bio grub da ga je gađao jabukama i jednom ga je pogodio u leđa, a posle umire zbog toga.

Majka: Majka voli sina Gregora, ali ga se srami i stoga ga ne želi videti. Ipak se na kraju dovoljno sabrala da bi išla k njemu. Tako je i on bio sretan, jer njemu je bilo dovoljno da čuje njihov glas da bi se razveselio.

Greta: Greta je jedina u porodica koja stvarno voli Grogora, ona se brine za njega, hrani ga i pomaže mu kad god može. Grogor je isto volio nju i stoga mu je bilo žao što joj nije rekao o namerama da je upiše u konzervatoriji, budući da je tako lepo svirala. No i ona ga počinje zanemarivati, diže ruke s njega.

Tematika:

Kafka u ovom delu prikazuje otuđenost Gregora. On je čovek, ali je sasvim drukčiji, različit i stoga ga nitko ne voli, cela porodica ga mrzi i hoće ga se rešiti tako da bi ih što manje osramotio. Jedino se sestra brine za njega. Uprkos svemu Gregor je usamljen jer osim sestre on nema nikoga, celi njegov svet je mala soba iz koje nesme izaći. Jako se bojava oca koji ga je mrzeo i hteo je učiniti bilo šta da bi ga se rešio. To se i dogodilo, on je bio krivac za njegovu smrt kad ga je pogodio jabukom u leđa. Mama ga je takođe volela, ali upravo zbog toga ga nije želela videti jer nije podnela sve to.

Zaključak:

Kafkin je svet apstraktan i anormalan. Za njega sve što je normalno je anormalno. Okolni likovi u Kafkinim romanima smatraju junake funkcionare u obliku šahovskih figura. Međutim te figure žive u svojim nepojmljivim zakonitostima i umesto da im koriste pripremaju im neodgovorni mat.

Svet u kome je Kafka vođen i u kome je on živeo jeste onaj Staroga zaveta. On je taj svet napustio, ali ga se nije rešio, transponirao ga je u svoje vreme, zapravo ga je učinio bezvremenskim. Posebna poruka sveta Starog zaveta jeste apsolutni suverenitet božiji. On je slobodan na strašan besprigovoran način.